

Европейски граждански панел относно мобилността с учебна цел

Окончателен доклад

#LearningMobilityEU

Текстът е завършен през ноември 2023 г.

Настоящият документ не може да се счита за официална позиция на Европейската комисия.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2023 г.

© Европейски съюз, 2023 г.

Политиката по отношение на повторната употреба на документи на Европейската комисия е уредена с Решение 2011/833/ЕС на Комисията от 12 декември 2011 г. относно повторната употреба на документи на Комисията (ОВ L 330, 14.12.2011 г., стр. 39). Освен ако не е отбелязано друго, повторната употреба на настоящия документ е разрешена съгласно лиценз Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Това означава, че повторната употреба се позволява, при условие че надлежно се посочи източникът и се укажат евентуалните промени.

Всички снимки: © Европейски съюз.

Print ISBN 978-92-68-09220-0

doi:10.2775/557619

NA-09-23-534-BG-C

PDF ISBN 978-92-68-09199-9

doi:10.2775/263883

NA-09-23-534-BG-N

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	2
2. Основни характеристики на европейския граждански панел относно мобилността с учебна цел	5
2.1. Подбор на случаен принцип и демографски състав на панела.....	6
2.2. Управителен комитет.....	9
2.3. Комитет за знания.....	10
2.4. Център за знания и информация.....	11
2.5. Оратори	11
2.6. Основни модератори	13
2.7. Модератори	14
2.8. Наблюдатели.....	15
3. Методологична рамка и индивидуални сесии	18
3.1. Методологична рамка	19
3.2. Първо заседание: Процес и резултати.....	20
3.3. Второ заседание: Процес и резултати.....	24
3.4. Трето заседание: Процес и резултати.....	26
4. Следващи стъпки	33
Приложение: Пълни препоръки	36

1. Въведение

#LearningMobilityEU

European Citizens Panel
**learning
mobility**
Have Your Say
Agenda

През 2023 г. Европейската комисия организира три европейски граждански панела, един от които беше посветен на „мобилността с учебна цел“. Всеки от панелите събра до 150 произволно избрани граждани от всичките 27 държави — членки на ЕС, с цел обсъждане и отправяне на препоръки преди някои ключови предложения на Комисията. С панелите се изпълнява ангажиментът, изразен в съобщението от 17 юни 2022 г. „Конференция за бъдещето на Европа: Претворяване на визията в конкретни действия“⁽¹⁾ и от председателя Урсула фон дер Лайен по време на речта за състоянието на Съюза през 2022 г. Европейският граждански панел относно мобилността с учебна цел беше третият панел, който се проведе в три сесии на 3—5 март, 24—26 март и 28—30 април. Панелът беше свикан в контекста на подготвителната работа по **предложението за препоръка на Съвета относно мобилността с учебна цел, за да може Комисията да се запознае с гледната точка на гражданите** и да получи техните препоръки.

„Мобилност с учебна цел“ е терминът, който се използва, когато дадено лице пребивава в чужбина за определен период от време с цел учебна дейност в среда като университет, училище или дори предприятие, или като част от младежки обмен. В днешно време мобилността с учебна цел е основен компонент на съвременното образование и ключов инструмент за насърчаване на ученето през целия живот, личностното развитие и межкултурното разбирателство. Все още обаче съществуват значителни предизвикателства пред това мобилността с учебна цел да стане достъпна, приобщаваща и ефективна за всички учащи се в Европейския съюз.

Като признава тези предизвикателства, ЕС играе активна роля в насърчаването на мобилността с учебна цел и подкрепя държавите членки в усилията им да повишат участието. В стратегията на Комисията за европейското пространство за образование до 2025 г. например са поставени амбициозни цели за превръщане на възможностите за мобилност с учебна цел в реалност за всички и за автоматично взаимно признаване на придобитите в чужбина резултати от ученето. За да бъдат постигнати тези цели обаче, трябва да се преодолеят сложни политически предизвикателства, свързани с финансирането, езиковите умения, признаването и социалната и културната интеграция. ЕС играе решаваща роля за улесняване на сътрудничеството и координацията между държавите членки и други заинтересовани страни за справяне с тези предизвикателства и разработване на осъществими решения.

⁽¹⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Конференция за бъдещето на Европа: Претворяване на визията в конкретни действия“ (COM(2022) 404 final) (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0404>).

През 2023 г. Комисията реши да представи ново предложение относно политиката с оглед насърчаване на мобилността с учебна цел за всички в европейското пространство за образование. В този контекст Комисията свика европейски граждански панел, като прикани участниците да отговорят на следния въпрос: **Как да превърнем възможностите за мобилност с учебна цел в реалност за всички?** Гражданите бяха приканени да определят основните пречки пред мобилността с учебна цел и какво трябва да се направи, за да стане тя реалност за всички.

Въз основа на информационни материали, експертен принос и дебати в работни групи и пленарни заседания, участниците в панела определиха и подредиха по приоритет въпроси, които са от значение за новото предложение на Комисията относно политиката. Приносът и заключенията на панела са обобщени в настоящия доклад, включително в приложението към него. В настоящия доклад се обобщават основните характеристики на панела и се излага неговата методологична рамка, начинът, по който бяха улеснени дебатите, резултатите от трите заседания и следващите стъпки. Накрая са изведени изводи и заключения от целия процес.

2. Основни характеристики на европейския граждански панел относно мобилността с учебна цел

2.1. ПОДБОР НА СЛУЧАЕН ПРИНЦИП И ДЕМОГРАФСКИ СЪСТАВ НА ПАНЕЛА

Участниците в панела бяха подбрани на случаен принцип, тъй като това е справедлив, последователен и надежден подход за подбор на лица за такива процеси на участие. Правилно приложен, случайният подбор може да увеличи разнообразието и представителността. Набирането на участници беше извършено от *Kantar Public* с подкрепата на 27 национални агенции за набиране на персонал. В повечето държави

участниците бяха набирани по телефона, като бе използвано случайно набиране на цифри. В някои други държави бяха използвани присъствени методи или подбор на случаен принцип от вероятностна онлайн група (само Люксембург). Средният процент на приемане варираше в различните държави членки, като общата средна стойност беше 5,15 %.

Таблица 1: Демографски състав на панела

ДЪРЖАВА	ЦЕЛЕВИ БРОЙ УЧАСТНИЦИ ЗА ВСЯКО ЗАСЕДАНИЕ	ДЕЙСТВИТЕЛЕН БРОЙ УЧАСТНИЦИ ЗА ВСЯКО ЗАСЕДАНИЕ		
		Първо заседание	Второ заседание	Трето заседание
България	4	4	4	4
Чехия	5	4	4	4
Дания	3	5	5	5
Германия	19	3	3	3
Естония	2	19	15	14
Ирландия	3	2	2	2
Гърция	5	3	3	3
Испания	12	5	5	5
Франция	15	12	12	11
Хърватия	2	15	15	14
Италия	15	2	2	2
Кипър	2	15	15	15
Латвия	2	2	2	2
Литва	2	3	3	3
Люксембург	2	2	2	2
Унгария	5	2	2	2
Малта	2	5	5	5
Нидерландия	6	2	1	1
Австрия	4	4	4	4
Полша	10	4	3	4
Португалия	5	10	10	10
Румъния	7	4	4	4
Словения	2	7	7	7
Словакия	3	2	2	2
Финландия	3	3	3	3
Швеция	5	3	3	3
Общо	150	4	3	3
Total	150	142	139	137

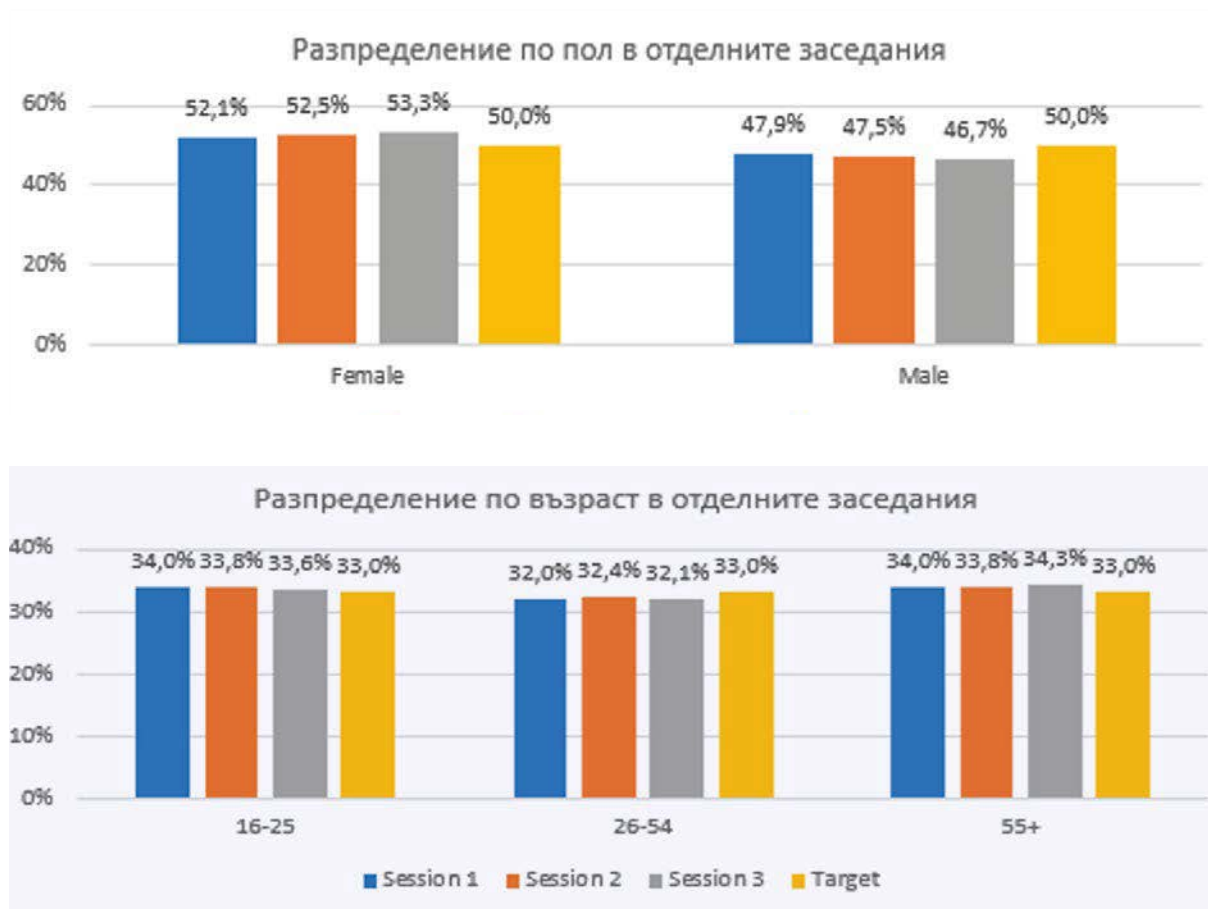

В таблица 1 е представен преглед на желания брой граждани от държавите членки, които да участват в панела (квоти по държави), както и на действителния брой и съотношението на участниците в заседанията по държави. Целта беше да се постигне равнище на представителство на държавите членки, което да е пропорционално на броя на тяхното население, балансирано от най-малко двама граждани на държава ⁽²⁾. С други думи, бяха определени високи цели за държави с голямо население, като Германия (19 граждани), а от Люксембург и Малта бяха поканени по двама граждани. Като цяло имаше добро равнище на участие, което до голяма степен отразява поставените цели. За 22 от 27-те държави членки целите за участие бяха постигнати. В общи линии от 150-те целеви

участници 142 граждани взеха участие в поне едно от заседанията.

За да се гарантира, че панелът отразява във възможно най-голяма степен многообразието на населението на ЕС, целевите квоти за участниците бяха определени в съответствие със социално-демографските характеристики, представени на фигура 1 (действителните дялове на участниците се отнасят до 142 граждани, които са присъствали на поне едно от заседанията). Едно от изключенията беше изборът младите хора да бъдат свръхпредставени, като се попълни една трета от панела във възрастовата категория 16—25 години, въпреки че тази категория представлява по-малко от 33 % от населението в ЕС ⁽³⁾.

Фигура 1: Целеви брой участници и действителен брой участници на заседание по четири социално-демографски критерия

⁽²⁾ Квотите по държави бяха генерирани чрез система на регресивна пропорционалност, която се използва и за изчисляване на броя на местата по държави членки в Европейския парламент.

⁽³⁾ Тази възрастова група представлява 10,6 % от населението на ЕС (Евростат, 2022 г.).

2.2. УПРАВИТЕЛЕН КОМИТЕТ

Управителният комитет проектира, организира и провежда панела. Той заседаваше веднъж седмично, за да взема решения по концептуални и организационни въпроси, включително по въпроси, свързани с методологията, логистиката и бюджета. Комитетът се състоеше от представители на Комисията и изпълнители. От страна на Комисията три генерални дирекции (ГД) допринесоха за работата на управителния комитет: генерална дирекция „Комуникации“, която отговаря за новия етап на ангажираност на гражданите и по-специално за методологията и организацията на панела; генерална дирекция „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“, която отговаря за политиката в областта на професионалното образование и обучение и образованието и обучението за възрастни; и генерална дирекция „Образование, младеж, спорт и култура“, която отговаря за мобилността с учебна цел, включително за предстоящото предложение на Комисията за препоръки на Съвета по тази тема.

Изпълнителите работиха заедно за проектирането и изпълнението на това ново поколение европейски граждански панели. Набирането на граждани беше извършено от *Kantar Public*, *VO Europe* и *MCI* отговаряха за комуникацията и подпомагането на гражданите,

както и за всички организационни аспекти на трите заседания. Освен това международен екип за обсъждане, съставен от *ifok* (Германия), *Missions Publiques* (Франция), Датския съвет на Технологичната фондация (Дания) и *deliberativa* (Испания), събра експерти за проектиране и улесняване на процеса на обсъждане. Партньорите от екипа за обсъждане обединиха своето ноу-хау, за да разработят концепцията на цялостния процес на участие и методологията за всяко заседание, заедно с ГД „Комуникации“. Екипът за обсъждане отговаряше за изготвянето на концептуален документ, в който бяха очертани правомощията на панела, съвместно с три генерални дирекции, както и за формирането на консултативен комитет за знания. Освен това, с подкрепата на ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и ГД „Образование, младеж, спорт и култура“, той нае и информира оратори, които помогнаха на гражданите да разберат проблема в цялата му сложност и отговори на запитванията на гражданите по време на трите заседания. Той също така координира комуникацията с гражданите и с екипа за подкрепа на място, проведе основното модерирание и улесняването на работата в групи и наблюдаваше докладването на резултатите.

2.3. КОМИТЕТ ЗА ЗНАНИЯ

Участието на комитет за знания, съставен от експерти в областта на мобилността с учебна цел, подобри целостта на процеса на обсъждане, като гарантира качеството, обективността, многообразието и разбираемостта на информацията, предоставяна на гражданите. Ролята на комитета за знания беше да създава и предоставя знания и експертен опит, за да се създадат еднакви условия за работа за всички участници и да се улеснят дискусиите между тях. Това беше направено, между другото, чрез изготвянето на информационен комплект, раздаден на гражданите преди първото заседание. Фактическият принос за политиката беше изготвен в тясно сътрудничество с управителния комитет.

Комитетът за знания помогна и на екипа за обсъждане да установи слабости (напр. липса на дебат), взаимосвързани въпроси и недостатъци при разискванията на гражданите (например потенциално припокриване между идеи и съществуващи инициативи на ЕС и/или области, в които предложените действия не са непременно подкрепени с доказателства). Той също така участва в проверката на фактите и отговори на въпроси на гражданите по време на заседанията и след тях, подпомаган от център за знания и информация, в който участваха и други експерти от Комисията. Освен това той подкрепи екипа за обсъждане в усилията му да обедини заключенията на гражданите от първото заседание (относно пречките пред приобщаващата мобилност с учебна цел) в основни категории пречки въз основа на техните знания и опит в областта на мобилността с учебна цел.

Комитетът за знания беше съставен от петима членове, избрани от управителния комитет въз основа на следните критерии: експертен опит, обхващащ широк спектър от области на знанието; широко признание на тяхното ноу-хау и опит в областта, както сред заинтересованите страни, така и сред колегите им; способност за разбиране, признаване и съобщаване на различни гледни точки по темата, включително възможни компромиси; и разнообразие по отношение на пол, националност и принадлежност. Двама представители на ГД „Образование, младеж, спорт и култура“ също допринесоха с информация за политиката на ЕС.

Членовете на Комитета за знания бяха:

- Gina Ebner, Европейска асоциация за образование на възрастни;
- Mantas Pupinis, партньор и директор по научните изследвания в PPMI, Литва;
- Juan Rayón González, студентска мрежа „Еразъм“ (ESN);
- Mika Saarinen, национална агенция по „Еразъм+“, Финландия;
- Beatriz Tourón Torrado, национална агенция по „Еразъм+“, Испания;
- Fabienne Metayer, началник на отдел „Координационно звено на програма „Еразъм+“ към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“ (член на ротационен принцип);
- Giedrius Sudikas, служител по програма „Еразъм+“ към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“ (член на ротационен принцип).

2.4. ЦЕНТЪР ЗА ЗНАНИЯ И ИНФОРМАЦИЯ

Беше създаден Център за знания и информация (ЦЗИ), който да отговаря на въпроси и молби за разяснения, изпратени от гражданите по време на техните разисквания. ЦЗИ включваше експерти от ГД „Комуникации“, ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и ГД „Образование, младеж, спорт и култура“, от които беше поискано да дадат отговори в съответните области на политиката, както и членове на комитета

за знания и други експерти. По време на трите заседания на панела ЦЗИ предостави писмени отговори на въпроси, повдигнати от гражданите. По време на третото заседание членовете на ЦЗИ направиха кратки изказвания в трите работни групи, за да изяснят оставащите въпроси, преди гражданите да консолидират окончателните си препоръки.

2.5. ОРАТОРИ

Освен членовете на Комитета за знания, няколко заинтересовани страни и експерти бяха поканени да споделят своите експертни познания и опит по отношение на мобилността с учебна цел и да отговорят на въпроси на гражданите. Ораторите представиха различните сектори на мобилността с учебна цел (училищна мобилност, младежка мобилност, студентска мобилност, мобилност за професионално образование и обучение и мобилност за възрастни). Те предоставиха информация за съществуващите програми за мобилност на равнището на ЕС и на национално равнище, за предизвикателствата, с които се сблъскват различните групи

при достъпа до мобилност с учебна цел, и за възможните мерки за подобряване на достъпа до мобилност с учебна цел както на равнището на държавите членки, така и на равнището на ЕС. Те също така подчертаха компромисите между тези мерки и предоставиха на гражданите информация за своята работа. Комитетът за знания се погрижи знанията, представени на гражданите, да бъдат балансирани, уместни и достатъчно представителни за основните позиции на създателите на политики и на заинтересованите страни в ЕС. Ораторите са представени по-долу.

Таблица 2: Списък на ораторите по време на трите заседания

ПЪРВО ЗАСЕДАНИЕ	
Европейска комисия	Мария Габриел , комисар, отговарящ за иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта (до май 2023 г.)
	Pia Ahrenkilde Hansen , генерален директор на ГД „Комуникации“
	Richard Kühnel , директор на дирекция „Представителство и комуникация в държавите членки“ към ГД „Комуникации“
	Ute Haller-Block , началник на отдел към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“
	Jutta König-Georgiades , отдел „Граждански диалог“ към ГД „Комуникации“
Външни експерти	Gina Ebner , генерален секретар на Европейската асоциация за образование на възрастни
	Ismael Páez Civico , Европейски младежки форум
	Juan Rayón González , председател на студентската мрежа „Еразъм“
	Mika Saarinen , директор във финландската национална агенция по „Еразъм+“ (EDUFI)
	Beatriz Tourón Torrado , съветник по образованието в испанската национална агенция по „Еразъм+“ (SEPIE)
ВТОРО ЗАСЕДАНИЕ	
Европейска комисия	Sophia Eriksson Waterschoot , директор по въпросите на младежта, образованието и „Еразъм+“ към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“
	Ute Haller-Block , началник на отдел към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“
Трансверсален блок	Mantas Pupinis , директор по научните изследвания в PPMI и ръководител на текущия проект „Проучване в подкрепа на мобилността с учебна цел: напредък, пречки и перспективи“
	Mika Saarinen , директор във финландската национална агенция по „Еразъм+“ (EDUFI)
Тематичен блок 1: Преодоляване на индивидуалните и поведенческите предизвикателства, пречки и дилеми	Gregorio Blanco Martin , ръководител на английския департамент и координатор за „Еразъм+“, средно училище „Gabriel Alonso de Herrera“
	Irina Ferencz , директор на Асоциацията за академично сътрудничество
	Wim Gabriels , директор и координатор на проекта „Социално приобщаване и ангажираност с мобилността“, студентска мрежа „Еразъм“
	Christoph van Mol , асистент в Тилбургския университет
Тематичен блок 2: Преодоляване на предизвикателствата, пречките и дилемите, свързани с контекста и средата	Gina Ebner , генерален секретар на Европейската асоциация за образование на възрастни
	Ewa Krzaklewska , асистент в Ягелонския университет
	Ruben Sansom , координатор по въпросите на чистата мобилност, Generation Climate Europe
	Brikena Xhomaqi , директор на Платформата за учене през целия живот
Тематичен блок 3: Преодоляване на институционалните и свързаните с политиката предизвикателства, пречки и дилеми	Vito Borelli , ръководител на екип към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“
	Audrey Frith , директор в Eurodesk Brussels Link
	Søren Kristensen , консултант в Techne
	Chiara Riondino , началник на отдел към ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“

ТРЕТО ЗАСЕДАНИЕ	
Европейска комисия	Nicolas Schmit , комисар по въпросите на работните места и социалните права
	Sophia Eriksson Waterschoot , директор по въпросите на младежта, образованието и „Еразъм+“ към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“
	Colin Scicluna , началник на кабинета на заместник-председателя Dubravka Šuica
	Ute Haller-Block , началник на отдел „Координационно звено на програма „Еразъм+“ към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“
	Fabienne Metayer , началник сектор към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“
Външни експерти	Marta Gutierrez Benet , началник сектор към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“
	Kostis Giannidis , бивш председател на студентската мрежа „Еразъм“
	Juliette Ibarrondo Lasa , Европейска федерация за межкултурно обучение
	Davide Muraro , Европейска асоциация за образование на възрастни
	Mantas Pupinis , директор по научните изследвания в РРМІ и ръководител на проекта „Проучване в подкрепа на мобилността с учебна цел: напредък, пречки и перспективи“
	Mika Saarinen , директор във финландската национална агенция по „Еразъм+“ (EDUFI)
	Beatriz Tourón Torrado , съветник по образованието в испанската национална агенция по „Еразъм+“ (SEPIE)

2.6. ОСНОВНИ МОДЕРАТОРИ

Двама основни модератори направляваха граждани-те по време на всичките три заседания и насочваха обсъжданията на пленарното заседание. Те предоставиха информация за общата цел на панела и методологията на отделните заседания, както и за организационните аспекти. Основните модератори също така улесниха дебатите между експертите оратори, гарантираха, че знанията се предоставят справедливо и безпристрастно по време на обсъжданията, и

улесниха въпросите и отговорите между експертите и гражданите. Освен това основните модератори събраха всички резултати от заключителните пленарни сесии на всяко заседание. Основните модератори бяха:

- Camille Dobler (*Missions Publiques*),
- Malte Frøslee Ibsen (Датски съвет на Технологичната фондация).

2.7. МОДЕРАТОРИ

Гражданите работиха в 12 работни групи, всяка от които беше улеснявана и подпомагана от двама членове от екипа за обсъждане: един опитен модератор и един помощник. Задачата на модераторите беше да ръководят обсъжданията в работните групи и да осигурят плавен работен процес чрез:

- създаване на приятелска атмосфера на взаимно уважение с цел насърчаване на балансиран принос от всички участници;
- гарантиране, че всички граждани са информирани за цялостния процес, и насочване на гражданите в груповата работа;
- гарантиране постигането на целите на заседанията на работните групи, т.е. улесняване установяването на конфликти и разногласия между гражданите и насърчаване възникването на дебат и консенсус между гражданите;
- следене за спазване на времето, водене на бележки и обобщаване на резултатите от

обсъжданията в многоезични и взаимосвързани работни документи;

- препращане на молбите, отправени от гражданите в работните групи, към екипа за подкрепа или към експертите, например чрез събиране на забележки или въпроси, които не са разгледани;
- участие в информационни сесии с екипа за обсъждане.

Модераторите бяха наети от *ifok*, *Missions Publiques* или Датския съвет на Технологичната фондация. По време на обсъжданията в работните групи те бяха подкрепени от асистенти за подпомагане, състоящи се предимно от студенти и стажанти, установени в Брюксел. Всички модератори и асистенти следваха общи инструкции, предоставени в ръководство за улесняване и въвеждащ документ (по един на заседание). Преди всяко заседание те провеждаха две специални срещи — информационна и за обучение.

2.8. НАБЛЮДАТЕЛИ

Ограничен брой наблюдатели имаха възможност да следят работата на панела. Целта беше да се осигурят прозрачност и видимост за този иновативен демократичен формат, като същевременно се запази безопасното пространство за участващите граждани, което е от решаващо значение за надеждната среда за дебати. На наблюдателите беше разрешено да присъстват и да следят обсъжданията на пленарните заседания и в работните групи. Максималният брой наблюдатели, разрешен за всяка работна група, беше три.

Вътрешни наблюдатели имаше и от партньорите и институциите организатори (напр. служители на Генералния секретариат, ГД „Комуникации“, ГД „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и ГД „Образование, младеж, спорт и култура“). Външните наблюдатели включваха изследователи (от университети или мозъчни тръстове), заинтересовани страни от гражданското общество, представители на медиите и други заинтересовани страни. Със съгласието на засегнатите граждани външните наблюдатели имаха възможност да провеждат интервюта с тях само за научноизследователски цели, ако това не възпрепятстваше работата на панелите.

A woman with reddish-brown hair tied back, wearing a blue ribbed sweater, is speaking into a microphone. She is seated in an audience, and other people are visible in the background. The image has an orange tint and a blue overlay where the text is located. There are also some orange geometric shapes on the right side of the image.

3. Методологична рамка и индивидуални сесии

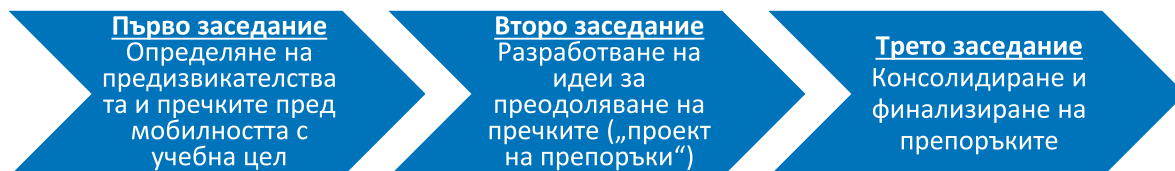

3.1. МЕТОДОЛОГИЧНА РАМКА

Панелът се състоеше от три заседания с различни цели.

- По време на първото заседание (на място в Брюксел) участниците бяха запознати с разглеждания въпрос и успяха да се опознаят и да изградят чувство за общност и доверие помежду си. Те получиха първоначална експертна информация и след това бяха призовани да определят целевите групи за мобилност с учебна цел. След това те събраха и подредиха по приоритет предизвикателствата и пречките пред достъпа до мобилност с учебна цел посредством задачата за разработване на персони — общоприет метод за проекционно мислене. С други думи, те бяха призовани да „напуснат собственото си аз“, като създадат и опишат различни измислени герои, олицетворяващи типични или нетипични граждани на ЕС, и да обмислят възможностите и пречките, с които биха могли да се сблъскат по отношение на мобилността с учебна цел.
- Второто заседание беше проведено онлайн и беше насочено към по-задълбочено разбиране на темата. Основната цел на заседанието беше да се насърчи обменът на идеи и гледни точки между участниците, да се набележат областите на консенсус и несъгласие и да се формулират първоначалните идеи за препоръки в три отделни тематични блока.
- Третото и последно заседание (на място в Брюксел) беше посветено на оформянето на препоръките въз основа на идеите и изводите, получени по време на първите две заседания, и беше подкрепено от допълнителни експертни становища. Третото заседание гарантира изготвянето от панела на конкретни препоръки, които могат да бъдат предадени на Комисията и споделени със съответните заинтересовани страни.

Фигура 2: Цялостна методологична схема на Европейския граждански панел относно мобилността с учебна цел

По време на целия панел имаше достатъчно време за изграждане на групи и дискусии, както по време на пленарните сесии, така и по време на работата в групи. Структурата на заседанията имаше за цел да се насърчи взаимодействието между участниците и да се гарантира, че всички гласове са чути. Тъй като панелът беше проведен в многоезична среда, гражданите винаги имаха възможност да говорят на майчиния си

език, като беше осигурен устен превод. Работните групи бяха съставени по начин, който позволи достатъчно географско разнообразие, с комбинация от по-големи и по-малки държави и най-много пет различни езика, групирани заедно. Модераторите имаха възможност да ръководят дискусията на майчиния си език или на английски език.

3.2. ПЪРВО ЗАСЕДАНИЕ: ПРОЦЕС И РЕЗУЛТАТИ

Първото заседание беше проведено от 3 до 5 март 2023 г. в Брюксел, като на него бяха представени темата и контекстът на панела. Гражданите се запознаха и бяха информирани за правилата за провеждане на конструктивни дискусии. След това те придобиха представа за целевите групи, към които е насочена повишената мобилност с учебна цел в Европа, и за предизвикателствата пред постигането на тази цел. Представители на Комисията и външни оратори помогнаха на гражданите да се запознаят по-добре със

съществуващите програми и с някои от предизвикателствата пред превръщането на възможностите за мобилност с учебна цел в реалност за всички. Целта на първото заседание беше да се сподели и картографира личен опит в областта на мобилността с учебна цел, да се определят целеви групи и да се установят пречките пред дейностите за мобилност с учебна цел, които според гражданите са от значение за по-нататъшните обсъждания в рамките на предстоящите заседания.

Ден 1 (петък, 3 март 2023 г.)

На първия ден гражданите бяха приветствани от основните модератори и двама представители на Европейската комисия: **Мария Габриел** (по това време комисар, отговарящ за иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта) и **Pia Ahrenkilde Hansen** (генерален директор на генерална дирекция „Комуникации“). Те подчертаха значението на панела и представиха визията на ЕС за сектора на образованието и обучението. След това основните модератори запознаха гражданите с дневния ред на първото заседание, както и със следващите заседания. След няколко игри за опознаване между участниците **Jutta König-Georgiades** (ГД „Комуникации“) представи накратко органите на ЕС, както и процеса на вземане на решения

и законодателния процес. След това **Ute Haller-Block** (ГД „Образование, младеж, спорт и култура“) представи подробно темата на панела. Мобилността с учебна цел беше допълнително проучена от гледна точка на собствения опит на гражданите в областта на ученето и обучението в собствената им държава и в чужбина, както и на „пропуснатите възможности“ за мобилност с учебна цел. Членовете на комитета за знания коментираха и представиха по-подробно индивидуалния си опит, като в същото време дадоха по-обща данни за различните видове мобилност с учебна цел: училищна мобилност, младежка мобилност, професионално образование и обучение в чужбина, мобилност на възрастни и студентска мобилност.

Мария Габриел приветства гражданите.

Ден 2 (събота, 4 март 2023 г.)

През втория ден гражданите работиха в рамките на 12 паралелни работни групи, в които бе осигуряван симултанен превод и които бяха подпомогани от опитни модератори. Групите изготвиха приноса си в многоезични електронни таблици, които бяха взаимосвързани с тези на останалите групи. Първоначално гражданите споделиха своя минал и настоящ опит в областта на мобилността с учебна цел и обсъдиха определението и различните видове мобилност с учебна цел. След това гражданите обсъдиха целевите групи за мобилност с учебна цел и разработиха персони с акцент върху личностите, които биха могли да се възползват в най-голяма степен от повишената мобилност с учебна цел. Всяка група разработи 2—6 персони, представляващи целевите групи. Персоните бяха

използвани за определяне на предизвикателствата и пречките пред ключовите целеви групи. Групите обсъдиха също бъдещи тенденции и обществени промени, които биха могли да окажат въздействие върху мобилността с учебна цел. Освен това те започнаха да обсъждат осъществими решения и способстващи фактори. През целия ден гражданите можеха да задават въпроси на експерти в Центъра за знания и информация. След като гражданите приключиха работата си в събота, членовете на комитета за знания и другите експерти на място, заедно с членовете на екипа за обсъждане, обединиха общия брой от 54 персони, разработени в работните групи, което доведе до формирането на 12 отделни кълъстера от персони.

Ден 3 (неделя, 5 март 2023 г.)

На третия ден всяка група участници получи по един клъстер от персони (имаше по 2—7 персони на клъстер). Всяка персона имаше профилна снимка, генерирана от програмата за изкуствен интелект (ИИ) DALL-E, която се основаваше на демографските описания, направени от групите. Последната задача в работните групи беше да се обобщят и идентифицират междусекторните предизвикателства и пречки за съответната разглеждана група персони. Също така гражданите се подготвиха за второто заседание и събраха въпроси и необходима информация за следващото заседа-

ние. По време на заключителното пленарно заседание говорители от 12-те работни групи представиха основните пречки пред мобилността с учебна цел, които след това бяха групирани на табло от говорителя и основните модератори. След презентациите експертите представиха своите отзиви и коментари за работата на панела. **Richard Kühnel** (директор на дирекция „Представителство и комуникация в държавите членки“ в Европейската комисия) произнесе заключително и прощално слово.

Официалният дневен ред на първото заседание е представен по-долу.

Петък (3 март 2023 г.)	ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАНИЕ
14:30–15:00 ч.	Приветстващи думи и встъпителни речи на: — Мария Габриел , комисар, отговарящ за иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта — Pia Ahrenkilde Hansen , генерален директор на ГД „Комуникации“
15:00–15:40 ч.	Въведение за гражданския панел: Защо сме тук?
15:40–15:55 ч.	Обща снимка
15:55–16:15 ч.	Въведение на тема I на панела (обмисляне на собствения опит)
16:15–16:45 ч.	Кафе пауза
16:45–18:30 ч.	Въведение на тема II на панела (споделяне на опит и дискуссионен панел)
Събота (4 март 2023 г.)	РАБОТНИ ГРУПИ
9:30–11:00 ч.	Запознанство между участниците: ценности и опит, свързани с мобилността с учебна цел
11:00–11:30 ч.	Кафе пауза
11:30–13:00 ч.	Мобилност с учебна цел за всички: определяне на целевите групи
13:00–14:30 ч.	Обедна почивка
14:30–16:15 ч.	Определяне на настоящите предизвикателства и пречки
16:15–16:45 ч.	Кафе пауза
16:45–18:00 ч.	Проучване на бъдещите тенденции
Неделя (5 март 2023 г.)	РАБОТНИ ГРУПИ И ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАНИЕ
9:30–11:00 ч.	Работни групи: подготовка за пленарното заседание и събиране на въпроси
11:00–12:00 ч.	Кафе пауза и преместване на групите в заседателните зали
12:00–13:20 ч.	Пленарно заседание: Презентации на групите, коментари и обсъждания с въпроси и отговори
13:20–13:40 ч.	Заклучителни слова и информация за следващите заседания

3.3. ВТОРО ЗАСЕДАНИЕ: ПРОЦЕС И РЕЗУЛТАТИ

Второто заседание на панела беше проведено онлайн от 24 до 26 март 2023 г. Целта беше гражданите да формулират решения за преодоляване на предизвикателствата и пречките, установени по време на първото заседание, и да изготвят препоръки за повишаване на приобщаването към мобилността с учебна цел. За да се структурира работата на заседанието, 36-те предизвикателства и пречки пред мобилността с учебна цел, събрани по време на първото заседание, бяха групирани в три „тематични блока“ от комитетата за знания.

→ **Тематичен блок 1.** Преодоляване на **индивидуалните и поведенческите** предизвикателства, пречки и дилеми (лични, психологически и свързани с вземането на решения пречки).

→ **Тематичен блок 2.** Преодоляване на предизвикателствата, пречките и дилемите, **свързани с контекста и средата** (културни, социални и езикови бариери).

→ **Тематичен блок 3.** Преодоляване на **институционалните и свързаните с политиката** предизвикателства, пречки и дилеми (достъп до информация, икономически и финансови пречки).

Служители на Комисията и различни външни оратори коментираха пред гражданите тези пречки и представиха възможни решения за тяхното преодоляване, като обърнаха специално внимание на дилемите и компромисите, свързани с пречките. След повтарящ се процес на „партньорска оценка“, при който гражданите в 12-те работни групи оценяваха взаимно своята работа, те представиха 45 проекта на препоръки.

Ден 1 (петък, 24 март 2023 г.)

През първия ден основните модератори и **Sophia Eriksson Waterschoot** (ГД „Образование, младеж, спорт и култура“) приветстваха гражданите за участието им в онлайн заседанието. След това **Ute Haller-Block** (ГД „Образование, младеж, спорт и култура“) коментира резултатите от първото заседание и уточни очакванията на Комисията към панела. След това **Mantas Pupinis** (РРМ) беше приканен да разясни начина, по който комитетът за знания е групирал в три тематични блока резултатите на гражданите от първото заседание. Той направи първоначален преглед на дилемите и компромисите, които стоят в основата на тези предизвикателства, както са установени от комитетата за знания. В допълнение към този първи кръг на предоставяне на данни **Mika Saarinen** (EDUFI) предостави на гражданите информация за програмата „Еразъм+“ и други съществуващи програми за мобилност с учебна цел, за да се даде контекст на работата на панела. В три последващи тематични

дискусии четирима оратори разгледаха всеки от тематичните блокове, като представиха различни гледни точки и направиха преглед на възможните решения, дилеми и въпроси в съответния тематичен блок. В края на всяка дискусия гражданите имаха възможност да задават въпроси. Накрая, основните модератори очертаха дневния ред за уикенда и припомниха основната цел на панела.

Ден 2 (събота, 25 март 2023 г.)

На втория ден гражданите работиха паралелно в рамките на 12 работни групи, в които бе осигуряван симултанен превод и които бяха подпомагани от опитни модератори. Служителите, водещи бележки, документираха процеса в многоезични електронни таблици, което даде възможност на участниците да следят на родния си език създаденото в тяхната група съдържание. В началото на деня всички групи разгледаха първия тематичен блок — преодоляване на психологическите и поведенческите пречки. Те постигнаха съгласие по междусекторни елементи, които трябва да се имат предвид при изготвянето на препоръки за

преодоляване на свързаните с контекста предизвикателства (Тематичен блок 2) и на институционалните и свързаните с политиката предизвикателства (Тематичен блок 3). След това всяка работна група изготви до два проекта на препоръки за всеки от двата тематични блока. Следобед всяка от групите изпрати по един посланик в друга работна група, за да представи изготвения в неговата група проект на препоръки и да получи коментари. През целия ден гражданите можеха да задават въпроси на експерти в Центъра за знания и информация. Отговорите бяха предоставени в събота следобед или в неделя сутринта.

Ден 3 (неделя, 26 март 2023 г.)

В неделя сутринта гражданите от работните групи интегрираха получените от другите групи коментари, както и отговорите на експертите, когато бе приложимо. В резултат на това бяха изготвени общо 45 проекта на препоръки в 12-те работни групи. За следващото последно пленарно заседание всяка група избра по един говорител. След това говорителите представиха пред целия панел две от препоръките на своята група. След тези презентации гражданите получиха отзиви за своите идеи от **Mika Saarinen** (EDUFI) и

Ute Haller-Block (ГД „Образование, младеж, спорт и култура“). На свой ред участниците имаха възможност да зададат въпроси на тези двама оратори и да споделят собствените си коментари относно настоящото заседание, като това бе допълнено с три въпроса от платформата Slido. И накрая, на гражданите беше представен преглед на последното заседание и следващите стъпки.

Пълният дневен ред на заседанието е представен по-долу.

Петък (24 март 2023 г.)	ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАНИЕ
14:30–14:50 ч.	Приветствие и представяне на резултатите от първото заседание и на дневния ред за второто заседание
14:50–15:35 ч.	Преминаване от пречки към решения за мобилността с учебна цел за всички Оратори от Комисията и комитета за знания
15:35–15:55 ч.	Почивка
15:55–16:40 ч.	Тематичен блок 1: Преодоляване на личните и психологическите бариери Интервюта с експерти и въпроси и отговори
16:40–17:20 ч.	Тематичен блок 2: Преодоляване на културните, социалните и езиковите бариери Интервюта с експерти и въпроси и отговори
17:20–17:40 ч.	Почивка
17:40–18:20 ч.	Тематичен блок 3: Преодоляване на пречките, свързани с информацията, икономиката и финансите Интервюта с експерти и въпроси и отговори
18:20–18:30 ч.	Следващи стъпки и заключителни бележки
Събота (25 март 2023 г.)	РАБОТНИ ГРУПИ
9:30–9:45 ч.	Формиране на групите/опознаване между участниците
9:45–11:00 ч.	Част 1: Работа в група по проекта на препоръки (Тематичен блок 1)
11:00–11:30 ч.	Почивка
11:30–13:00 ч.	Част 2: Работа в група по проекта на препоръки (Тематични блокове 2 и 3)
13:00–14:30 ч.	Обедна почивка
14:30–16:00 ч.	Част 3: Работа в група по проекта на препоръки (Тематични блокове 2 и 3)
16:00–16:30 ч.	Почивка
16:30–18:00 ч.	Част 4: Коментари между групите
Неделя (26 март 2023 г.)	РАБОТНА ГРУПА
9:30–11:15 ч.	Част 5: Консолидиране на проектите на препоръки
11:15–11:30 ч.	Почивка
	Пленарно заседание
11:30–12:40 ч.	Презентации на групите и коментари
12:40–12:55 ч.	Почивка
12:55–13:20 ч.	Отзиви на експертите за работата, извършена по време на второто заседание, взаимодействие и въпроси и отговори
13:20–13:30 ч.	Заключителни бележки и закриване

3.4. ТРЕТО ЗАСЕДАНИЕ: ПРОЦЕС И РЕЗУЛТАТИ

Преди третото заседание 45-те проекта на препоръки на гражданите бяха групирани по сходни теми (напр. езиково обучение, информация и осведоменост, насърчаване на дружествата и служителите) и разпределени в 12 работни групи. Същевременно по всяка препоръка бяха предоставени писмени отзиви от експерти и ресурсни лица. По време на третото и послед-

но заседание гражданите интегрираха отзивите на експертите и другите работни групи, обединиха сходни идеи и изготвиха окончателния вариант на препоръките. В края на заседанието гражданите изразиха степента си на съгласие с всяка препоръка в рамките на процедура за окончателна оценка по време на пленарното заседание.

Ден 1 (петък, 28 април 2023 г.)

През първия ден на това заключително заседание всички граждани бяха приветствани отново от основните модератори: **Nicolas Schmit** (комисар, отговарящ за работните места и социалните права) и **Sophia Eriksson Waterschoot** (ГД „Образование, младеж, спорт и култура“). След приветствените речи **Mantas Pupinis** (РРМІ) предостави информация за работата на комитета за знания в периода между второто и третото заседание. По време на последвалата почивка гражданите бяха приканени да подредят по приоритет секторите на мобилността с учебна цел и теми на политиката, обсъдени от панела. Те направиха това чрез задача за „динамични стълбовидни диаграми“, в които разпределиха „бюджетните единици“ между 13 категории, като посочиха областите на мобилност с учебна цел, които следва да получат по-голямо финансиране. След по-

чивката гражданите бяха разделени на две пленарни подзаседания. На всяко пленарно подзаседание работните групи получиха отзиви от четирима експерти по възложените им проекти на препоръки. В своите коментари експертите подчертаха възможностите за подобряване на проектите на препоръки на гражданите и отговориха на техните въпроси. В края на деня гражданите се събраха отново на пленарно заседание, за да обобщат основните въпроси, които възникнаха на пленарните подзаседания, и да обсъдят резултатите от задачата с динамичните стълбовидни диаграми като основа за работа по групи в събота. Изпълнението на задачата ясно показва първостепенното значение за гражданите на насърчаването на езика и мобилността на възрастните.

Ден 2 (събота, 29 април 2023 г.)

През втория ден гражданите бяха разделени на същите работни групи, както и по време на предходните две заседания. Както и преди, обсъжданията в работните групи бяха подпомогани от опитни модератори и симултанен превод. През целия ден всяка работна група работи по няколко проекта на препоръки, които бяха формулирани по време на второто заседание и им бяха възложени като задача. Те бяха призовани да обединят сходни препоръки и да включат мненията на експертите, за да разработят подходящи препоръки. За да бъде подпомогнат този процес, всяка от групите бе посетена от други граждани, за да се запознае с препоръките, изготвени от други групи. Освен това в следобедните часове експертите посетиха работните групи, които сметнаха за необходимо, за да отговорят на въпроси или да разрешат съмнения, които пречат на изготвянето на окончателния вариант на препоръките. Към края на деня модераторите изиграха решаваща роля, за да гарантират, че препоръките са изготвени в окончателен вариант и са подкрепени с широк консенсус в тяхната група.

Ден 3 (неделя, 30 април 2023 г.)

На заключителното пленарно заседание всички **21 препоръки, които бяха изготвени в окончателен вариант в събота**, бяха представени от представителите на работните групи и впоследствие гласувани от всички граждани в панела. Процедурата за гласуване беше разделена на три етапа, всеки от които следваше една и съща схема. Първо, четирима говорители от групите прочетоха на глас своите препо-

ръки, обосноваха тяхната значимост и отговориха на въпросите на другите граждани. След това всички граждани бяха помолени да изразят подкрепата си за всяка препоръка чрез хартиени бюлетини по скала от 1 („категорично съм против“) до 6 („напълно подкрепям“). „Въздържал се“ също беше възможно. Тази процедура беше повторена два пъти, докато всички препоръки бяха представени и гласувани. След пре-

брояването на всички гласове и обявяването на резултатите от основните модератори, думата беше дадена на **Pia Ahrenkilde-Hansen** (генерален директор на ГД „Комуникации“), **Colin Scicluna** (началник на кабинета на заместник-председателя Dubravka Šuica) и **Ute Haller-Block** (началник на отдел към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“), за да обяснят как Комисията ще се ангажира с препоръките на гражданите. Накрая, гражданите бяха поканени да споделят мнението си за целия процес.

Пълният дневен ред на заседанието е представен по-долу.

Петък (28 април 2023 г.)		ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАНИЕ
14:00–14:15 ч.	Приветствия и представяне на заседанието	
14:15–14:35 ч.	Изложения на Никола Шмит , комисар, отговарящ за работните места и социалните права, и Sophia Eriksson Waterschoot (директор към ГД „Образование, младеж, спорт и култура“)	
14:35–15:15 ч.	Въведение: От второто до третото заседание	
15:15–15:45 ч.	Кафе пауза, задачи за „подреждане по приоритет“ и смяна на залите	
15:45–17:50 ч.	Пленарни подзаседания: Въпроси и отговори на експертите по проектите на препоръки (разделени на два „работни блока“)	
17:50–18:00 ч.	Смяна на залите	
18:00–18:30 ч.	Основни послания от пленарните подзаседания	
Събота (29 април 2023 г.)		РАБОТНИ ГРУПИ
9:30–11:15 ч.	Първо заседание: Обсъждане, изготвяне и преглед на препоръка 1	
11:15–11:45 ч.	Кафе пауза	
11:45–13:00 ч.	Второ заседание: Обсъждане, изготвяне и преглед на препоръка 2	
13:00–14:30 ч.	Обедна почивка	
14:30–16:00 ч.	Трето заседание: Принос на експертите и отразяване на получените отзиви	
16:00–16:30 ч.	Кафе пауза	
16:30–18:00 ч.	Четвърто заседание: Консолидиране на препоръките	
Неделя (30 април 2023 г.)		ПЛЕНАРНО ЗАСЕДАНИЕ
09:30–09:40 ч.	Добре дошли отново!	
09:40–10:15 ч.	Представяне и оценка на препоръки I (групи 1–4)	
10:15–10:50 ч.	Представяне и оценка на препоръки II (групи 5–8)	
10:50–11:25 ч.	Представяне и оценка на препоръки III (групи 9–12)	
11:25–12:00 ч.	Кафе пауза	
12:00–12:15 ч.	Проучване за обратна информация	
12:15–12:30 ч.	Представяне на резултатите	
12:30–13:10 ч.	Протоколни прояви и официални речи	
13:10–13:30 ч.	Изпращане на участниците и обща снимка	

Панелът формулира 21 окончателни препоръки и ги оцени по скала за оценка от 1 до 6, което даде като резултат средна аритметична величина за „степен на подкрепа“ и „степен на одобрение“ (дял на гласовете между 4 („донякъде подкрепям“) и 6 („напълно подкрепям“) за всяка препоръка. В таблица 3 препоръките (само със заглавия) са подредени според степента на подкрепата за тях. Пълните препоръки, включително наименованието, основният текст, обосновката и допълнителните подробности, могат да бъдат намерени в приложението.

Таблица 3: Преглед на окончателните препоръки и резултатите от оценяването

№	Заглавие на препоръката	Ниво на подкрепа	Степен на одобрение	Гласове
16	Информация относно мобилността на работниците в Европа	5,11	95 %	132
12	Ментори за по-приветливо посрещане в държавата по местоназначение	4,99	93 %	132
17	Целенасочени информационни кампании за мобилността с учебна цел	4,99	92 %	132
21	Насърчаване на целенасочена комуникационна стратегия за „Еразъм+“	4,98	89 %	132
1	Владеенето на оперативен език (lingua franca) като средство за мобилност с учебна цел	4,97	86 %	133
8	Популяризиране и насърчаване на програми за езиково обучение	4,92	92 %	131
11	Посланици за по-мобилна Европа	4,92	88 %	131
9	Създаване и адаптиране на информационни центрове и услуги по линия на „Еразъм+“	4,89	94 %	133
15	Финансова подкрепа за професионалното развитие на наетите лица	4,87	89 %	131
3	Разширяване на съществуващите програми за мобилност с учебна цел, за да включват хора от всички възрасти и социално-икономически слоеве	4,84	88 %	129
14	Признаване на ролята на преподавателите в мобилността с учебна цел	4,79	84 %	130
2	Живот в Европа с използване на много езици	4,78	90 %	133
4	Насърчаване на по-тясната интеграция на сектора на професионалното обучение в целия ЕС	4,76	89 %	132
6	Програма на ЕС за насърчаване на хибридни модели на мобилност с учебна цел за наети лица	4,75	84 %	134
20	Оценка на административните пречки пред наетите лица и работодателите, и на начините за тяхното преодоляване	4,75	87 %	133
10	Осигуряване на индивидуална финансова подкрепа за всички хора, които предвиждат да участват в мобилност с учебна цел	4,69	82 %	131
19	Преодоляване на предразсъдъците чрез насърчаване на по-балансирано разпределение на стажовете по програма „Еразъм+“	4,56	83 %	132
13	За по-екологосъобразна мобилност с учебна цел	4,46	76 %	131
18	Мерки и дейности за насърчаване на недискриминацията в областта на мобилността с учебна цел	4,42	75 %	130
7	Подобряване на изучаването на чужди езици чрез нови технологии	4,37	74 %	133
5	Създаване на условия за мобилност с учебна цел за семейства	3,87	60 %	134

Гражданите споделиха мнението си относно своя опит в панела в анкета за обратна връзка. От гледна точка на участниците панелът представлява успех. Процесът на набиране доведе до разнообразна извадка от хора от цяла Европа и с всякакъв социален произход. Според резултатите от анкетата за обратна връзка само 5 % от гражданите вече са имали опит в процес на участие. Освен това 77 % смятат, че в панела „изцяло“ (23,5 %) или „донякъде“ (54 %) е представено цялото общество, въпреки че някои хора отбелязаха, че някои

групи в неравностойно положение липсват. Когато бяха помолени да оценят цялостния си опит, 93 % от участниците бяха „напълно удовлетворени“ (52 %) или „донякъде удовлетворени“ (41,5 %) от панела. С подобно голямо мнозинство гражданите съобщават, че познанията им за мобилността с учебна цел са се увеличили (92 %), че мнението им за мобилността с учебна цел се е променило (70 %) и че мнението им за ЕС е станало по-положително (60 %).

„Моля, възползвайте се максимално от тези панели, които са много интересни и създават межкултурни връзки!“

Gesuele на 34 г. от Италия

European
Commission

4. Следващи СТЪПКИ

В хода на трите заседания в рамките на панела гражданите демонстрираха висока степен на ангажираност и участие по отношение на разработването на препоръки за предоставяне на възможности за мобилност с учебна цел, достъпни за всички. Те повдигнаха десетки въпроси, за да разберат по-добре функционирането на съществуващите схеми за мобилност с учебна цел, по-специално на програмата „Еразъм+“, както и основните пречки и способстващи фактори за мобилността с учебна цел, които бяха разгледани от експертите. Между сесиите много граждани проучиха допълнително темата за мобилността с учебна цел, включително като се допитаха до своите местни общности, училища и други образователни институции.

В 21-те отправени от панела препоръки, изброени в приложението, е възприет всеобхватен подход за насърчаване на мобилността с учебна цел от страна на държавите членки и Комисията. В пет препоръки се подчертават значението на приобщаващите системи за образование и обучение и необходимостта всички заинтересовани страни да дадат своя принос, за да се гарантира, че всеки може да се възползва от предимствата на Европа без граници, независимо от своята възраст, степен на образование, произход и финансови средства. Наличието на мерки, които са насочени специално към приобщаването, се възприема като основен фактор за по-широко и разнообразно участие в програмите за мобилност с учебна цел.

По време на обсъжданията гражданите подчертаха липсата на осведоменост, по-специално сред въз-

растните учащи се и учащите се в неравностойно положение, относно съществуващите възможности за мобилност с учебна цел, с които разполагат. Поради това в пет препоръки беше подчертано значението на популяризирането и на предоставянето на целенасочена информация на равнището, което е най-близко до учащите се от всички възрасти, включително учащите в неравностойно положение. В четири препоръки също така се отдава голямо значение на подобряването на изучаването на езици, включително с нови технологии, като основен фактор, благоприятстващ мобилността с учебна цел.

Три препоръки се отнасят до мобилността с учебна цел на служителите, а останалите четири препоръки са свързани с признаването на ролята на преподавателите за организирането на мобилност с учебна цел, по-задълбочената интеграция на сектора на професионалното образование и обучение в ЕС, по-екологосъобразната мобилност с учебна цел и по-балансираното разпределение на дестинациите за мобилност с учебна цел.

Предложението на Комисията за препоръка на Съвета е съобразено с препоръките на панела. Целта на предложението е да се разшири обхватът на възможностите за мобилност с учебна цел така, че да бъдат обхванати учащите, преподавателите и персоналът от всички възрасти в училищното образование, младежкия обмен, професионалното образование и обучение, висшето образование и образованието и обучението за възрастни, и да се подкрепи преходът им към паза-

ра на труда и трудовата мобилност. С предложението също така се поставя силен акцент върху приобщаващата мобилност. Следователно предложението е изцяло съобразено с препоръките на гражданите, по-специално за разширяване на възможностите за мобилност с учебна цел за хората от всички възрасти и с всякакъв социално-икономически произход, насърчаване на недискриминацията и осигуряване на индивидуална финансова подкрепа. Въпреки че в рамките на програмата „Еразъм+“ вече съществуват възможности за мобилност с учебна цел за тези групи и специални мерки за приобщаване на хора с по-малко възможности, целта на предложението на Комисията е да бъдат предложени още повече възможности за всички учащи се в рамките на широк спектър от схеми за трансгранична мобилност с учебна цел.

В предложението на Комисията също така се подчертава значението на укрепването на езиковото обучение на всички етапи от образованието и обучението, за да се създадат възможности за мобилност с учебна цел. По този начин се разглежда препоръката на панела относно многоезичието в Европа.

Комисията желае също така да акцентира върху предоставянето на целенасочена и навременна информация, което беше препоръчано от гражданите, включително чрез насърчаване на държавите членки да създадат посланици на мобилността с учебна цел. Следователно нейното предложение е изцяло съобразено с препоръките на гражданите за информационни центрове и услуги, за посланици на по-мобилна Европа и за ментори за по-приветливо посрещане в държавата по местоназначение.

В съответствие с препоръката на панела за признаване на ролята на преподавателите в мобилността с учебна цел Комисията възнамерява да насърчава признаването и възнаграждаването на работата на

персонала, който подготвя и изпълнява проекти за мобилност с учебна цел. Предложението на Комисията е също така насочено към това мобилността с учебна цел да стане по-устойчива от екологична гледна точка, включително чрез насърчаване на държавите членки да превърнат пътуването с по-устойчиви транспортни средства от и до дестинации за мобилност с учебна цел и по време на периодите на мобилност неразделна част от опита, свързан с мобилността с учебна цел.

Част от препоръките на панела вече се изпълняват донякъде по линия на „Еразъм+“ и на други програми на ЕС за периода 2021—2027 г. Например, що се отнася до препоръката да се даде възможност за мобилност с учебна цел на семействата, някои национални агенции по програма „Еразъм+“ предоставят допълнителни средства към индивидуалните безвъзмездни средства за подпомагане на студенти с деца. Онлайн езиковата подкрепа е отворена за всички участници в дейности за мобилност по програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“. Програмата „Стреми се, учи, овладей, постигай“ (ALMA), финансирана по линия на Европейския социален фонд плюс, осигурява професионален опит с ментор в друга държава — членка на ЕС, за млади хора в неравностойно положение на възраст между 18 и 29 години.

Комисията планира да проведе по време на срещата на високо равнище по въпросите на образованието на 30 ноември среща за получаване на обратна информация, за да информира участниците в панела относно последващите действия във връзка с техните препоръки.

Приложение: Пълни препоръки

Препоръка 1**Владеенето на оперативен език (lingua franca) като средство за мобилност с учебна цел**

Английският език е утвърден като оперативен език в Европейския съюз. Той е лесно и често използвано средство за комуникация. Ето защо Съюзът следва да препоръча на държавите членки английският да бъде преподаван като първи чужд език. ЕС следва да подкрепя държавите членки по отношение на организирането, субсидирането и финансирането на програми за тези, които желаят да учат английски език. Такива програми следва да бъдат подпомогани както в училищата, така и извън тях. Извънучилищни курсове по английски език на ниски цени следва да се предлагат на хора от всички възрасти. Необходимо е програмата да е добре популяризирана и да мотивира хората да учат английски език.

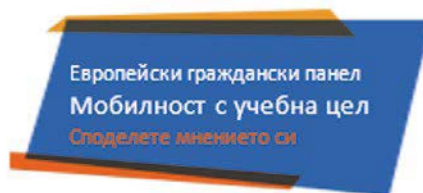
Обосновка

Общият оперативен език улеснява обмена между народи и култури. Това не противоречи на представата за многоезична Европа. Английският език е лесен за изучаване и вече е широко разпространен особено сред младите хора.

Препоръка 1

**ВЛАДЕЕНЕТО НА ОПЕРАТИВЕН ЕЗИК
(LINGUA FRANCA) КАТО СРЕДСТВО ЗА
МОБИЛНОСТ С УЧЕБНА ЦЕЛ**

Степен на
подкрепата
5,0

Препоръка 2

Живот в Европа с използване на много езици

Една от най-хубавите характеристики на ЕС са многото му езици. Изучаването на езици разширява миروгледа. Затова препоръчваме да се подкрепят многонационални и многоезични проекти. Не само в училищата, а и извън тях. Това може да се осъществи чрез подпомагане на обмена, особено на учители и стажанти. Хората следва да бъдат насърчавани да участват в мобилността с учебна цел. Тези проекти следва да са насочени към участниците в обмена, по-специално към учителите и стажантите, които се възползват от мобилността с учебна цел. Един от начините за мотивиране на хората да изучават повече езици е чрез предоставяне на финансиране от ЕС. Необходимо е информацията за съществуващите и възможните проекти да бъде по-добре популяризирана и съобщавана.

Обосновка

На учителите следва да се предоставят възможности да разширяват кръгозора си чрез опит в мобилността с учебна цел и да споделят този опит, след като се върнат в училищата си. Участието в мобилността с учебна цел създава стабилна основа за езиковото обучение. Владенето на много езици улеснява опознаването на различни държави и култури. Това увеличава вероятността участниците да се запознаят с многообразието на Европа. Чрез леснодостъпни програми на ниски цени хора от всички възрастови групи могат да бъдат подпомагани и мотивирани да учат повече езици.

Препоръка 2

ЖИВОТ В ЕВРОПА С МНОГО ЕЗИЦИ

Европейски граждански панел
Мобилност с учебна цел
Споделете мнението си

Степен на подкрепата
4,8

Препоръка 3

Разширяване на съществуващите програми за мобилност с учебна цел, за да включват хора от всички възрасти и социално-икономически слоеве

Препоръчваме Европейският съюз да предостави рамка за схеми за мобилност с учебна цел, която да обхваща хора от всички възрасти. Тази рамка може да е насочена към хора или групи, които се интересуват от мобилност с учебна цел, но не са част от формална институция. Това включва например безработни или търсещи работа лица, както и хора с по-нисък социално-икономически статус. Рамката обаче следва да не се ограничава само до тези групи.

Съществуващите програми, например Европейският корпус за солидарност или Discover EU, следва да бъдат разширени, за да включват хора от всички възрасти, както и да бъдат популяризирани чрез платформа. В идеалния случай хората, които участват в мобилност с учебна цел, следва да имат възможност за настаняване при частно лице. Това поддържа ниски разходи и постига по-тясна връзка и разбиране на чуждите култури и езици. Всички граждани на ЕС следва да могат да кандидатстват за тази програма. Те следва да могат да кандидатстват индивидуално, като ясно посочат учебните си цели.

Обосновка

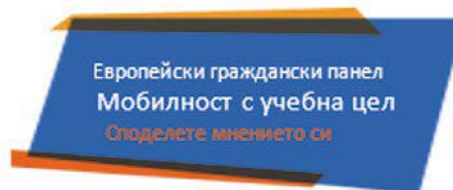
По този начин се укрепват европейската идентичност и общите европейски стандарти и ценности сред всички слоеве на обществото. По-специално хората, които поради своя произход не са получили достатъчно семейна или социална подкрепа, могат да постигнат межкултурна близост и по-добро межкултурно разбиране чрез разширена програма.

Препоръка 3

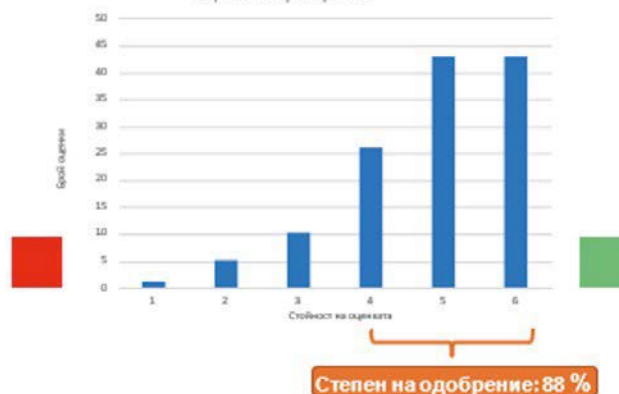
РАЗШИРЯВАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИТЕ ПРОГРАМИ ЗА МОБИЛНОСТ С УЧЕБНА ЦЕЛ, ЗА ДА ВКЛЮЧВАТ ХОРА ОТ ВСИЧКИ ВЪЗРАСТИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ СЛОЕВЕ

Степен на подкрепата

4,8

Оценка на препоръка 3

Препоръка 4

Насърчаване на по-тясната интеграция на сектора на професионалното обучение в целия ЕС

Препоръчваме Европейският съюз да създаде по-добра система от стимули за участниците в сектора на професионалното обучение с цел да се насърчи познаването на съществуващите възможности и достъпа до тях. Тези участници включват професионални училища, учащи, занаятчийски сдружения и секторни органи, като национални търговски промишлени палати.

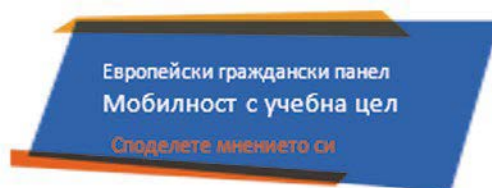
За да се създаде по-добра система от стимули, съществуващите центрове за високи постижения в областта на професионалното образование следва да бъдат по-видими и да насърчават в по-голяма степен мобилността с учебна цел. Горепосочените участници следва да създадат по-тясно интегрирана мрежа, за да се намалят препятствията пред достъпа и да се подобри качеството на професионалното обучение.

Обосновка

Бихме искали да подобрим качеството на европейското професионално обучение, особено във важни приоритетни области като екологичната трансформация, информационната сигурност, комуналните услуги и здравеопазването. Освен това чрез създаването на постоянна и по-практична мрежа по-малките предприятия ще имат по-добър достъп до мобилност с учебна цел. Тази мрежа ще способства и за поддържане на качеството на професионалното обучение. Чрез изпълнението на тази препоръка също така ще се повиши общото ниво на уменията в ЕС и ще се създадат условия за привличане на мозъци в държавите членки.

Препоръка 4

НАСЪРЧАВАНЕ НА ПО-ТЯСНАТА
ИНТЕГРАЦИЯ НА СЕКТОРА НА
ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ В
ЦЕЛИЯ ЕС

Препоръка 5

Създаване на условия за мобилност с учебна цел за семейства

Препоръчваме на ЕС да създаде пилотна програма за мобилност с учебна цел между поколенията, която да позволява на няколко членове на семейството да пътуват заедно, като по този начин се обърне внимание на семейните групи.

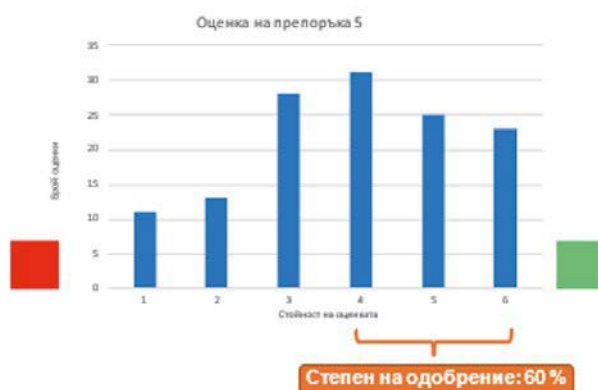
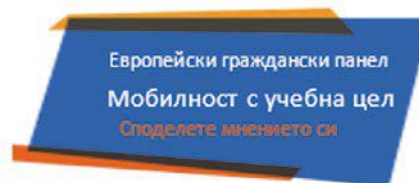
Препоръчваме да се постави началото на нов пилотен проект, евентуално в рамките на съществуваща програма, в който да се вземат предвид хората с деца. Пилотният проект следва да бъде оценен въз основа на неговата разходна ефективност, за да се прецени дали да бъде разширен.

Обосновка

Тази мярка насърчава диалога между поколенията в Европейския съюз като част от програмите на Съюза за мобилност. Освен това чрез нея се улеснява достъпът до мобилност на хората с малки деца. Това решение създава условия за включване в мобилността на ученици и родители — децата могат да ходят на училище, а родителите да участват в образование и обучение на възрастни.

Препоръка 5

СЪЗДАВАНЕ НА УСЛОВИЯ ЗА
МОБИЛНОСТ С УЧЕБНА ЦЕЛ ЗА
СЕМЕЙСТВОТА

Препоръка 6

Програма на ЕС за насърчаване на хибридни модели на мобилност с учебна цел за наети лица

Препоръчваме разработването на програма на Европейския съюз, чрез която да се насърчат хибридни модели за мобилност с учебна цел за наети лица.

По линия на програмата наетите лица могат да участват в курсове по различни дисциплини. Курсовете по тази програма следва да бъдат осъществени в рамките на не повече от шест месеца. Курсовете могат да бъдат конкретно свързани с езици, но също така и с теми, свързани с професиите на наетите лица. Чрез такива курсове наетите лица могат да постигнат по-високо равнище на компетентност в избраната от тях професия, включително практически опит. Те могат да завършат част от обучението онлайн, а другата част — в чужбина. За тази цел те посещават образователни институции в чужбина например университети, колежи или центрове за професионално обучение (в зависимост от съществуващите в съответната държава институции). Работодателят е длъжен да освободи наетото лице за периода на стажа в чужбина и за определено време по време на онлайн курса. Освен това работното място на наетото лице трябва да се пази до завръщането му. Работодателят обаче не е длъжен да плаща на наетото лице заплата през това време. Вместо това издръжката на живота в чужбина трябва да се покрива със средства от фонда на ЕС. Трябва също да бъдат покривани разходите за здравно и социално осигуряване.

Обосновка

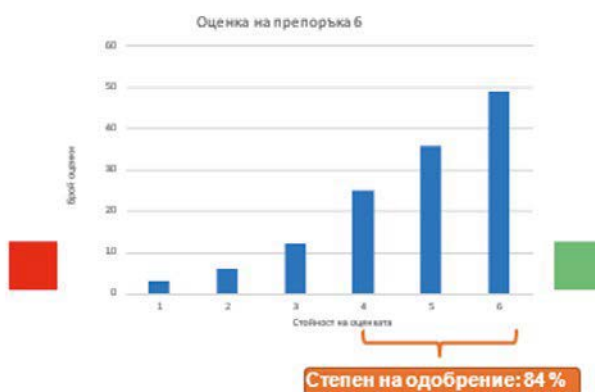
Когато наетите лица придобиват опит в чужбина, това е от полза за всички — наетото лице получава възможност да израсне в личен и професионален план, от една страна. От друга страна, след завръщането му работодателят ще разполага с по-квалифициран работник или служител. Освен това дружествата се възползват от опита, придобит от наетите лица в чужбина, когато те предават своите знания на колегите си, например чрез обучение.

Изключително важно е да се предлагат хибридни модели. Работещите или хората с деца често могат да пътуват в чужбина само за ограничен период от време. Те се нуждаят от гъвкавостта на хибридните модели. Освен това, ако наетите лица могат да преминават част от обучението онлайн, на работодателите ще се налага да ги освобождават за по-кратко време.

За целите на тази конкретна програма не бихме препоръчали пряк обмен на наети лица между дружества от ЕС поради риска от опити за привличане на работещи и изтичане на мозъци. Изрично искаме да насърчим мобилността с учебна цел, осъществявана чрез образователни институции, а не мобилността на работната сила. Обменът между предприятия обаче може да е ценен в някои отрасли и да бъде улесняван чрез други програми за мобилност с учебна цел.

Препоръка 6

ПРОГРАМА НА ЕС ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ХИБРИДНИ МОДЕЛИ НА МОБИЛНОСТ С УЧЕБНА ЦЕЛ ЗА НАЕТИ ЛИЦА

Препоръка 7

Подобряване на изучаването на чужди езици чрез нови технологии

Европейската комисия следва да инвестира в използването на технологични инструменти (изкуствен интелект) в рамките на мобилността с учебна цел като допълнително средство за изучаване на чужди езици. ЕС следва да инвестира в цифрови технологии, които да подпомагат мобилността с учебна цел наред с присъственото обучение. Настоящата препоръка се отнася за подготовката за мобилност с учебна цел и за самия период на мобилност.

Технологичните инструменти следва да са безплатни. Новите технологии следва да се използват най-вече в ранните етапи на изучаването на чужди езици. Новите технологии следва да се използват така, че да достигнат до всички граждани, които участват в мобилност с учебна цел (например студенти, пенсионери и т.н.).

Европейската комисия следва да допълни съществуващата платформа EU Academy с най-новите разработки в областта на изкуствения интелект чрез приложение. Конкретните приложения на изкуствения интелект могат да включват обучение, обогатяване на речника, синхронен превод и подпомагане на комуникацията между потребители в приложението.

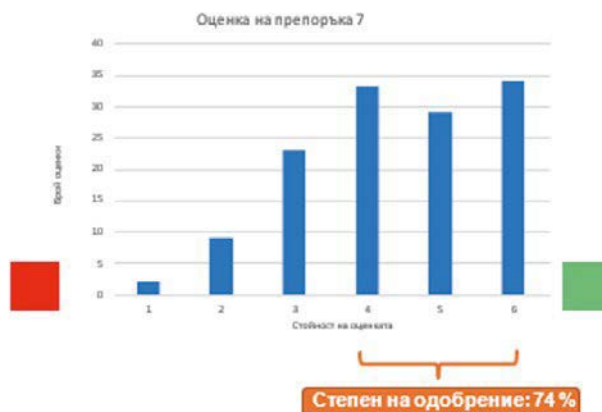
Обосновка

Европейската комисия следва да се възползва от най-новите технологии за подобряване на изучаването на чужди езици в рамките на мобилността с учебна цел. Системите с изкуствен интелект могат да анализират напредъка в обучението и да разработват по-бързо персонализирани програми за обучение в зависимост от нуждите и уменията.

Препоръка 7

ПОДОБРЯВАНЕ НА ИЗУЧАВАНЕТО НА
ЧУЖДИ ЕЗИЦИ ЧРЕЗ НОВИ
ТЕХНОЛОГИИ

Степен на
подкрепата
4,4

Препоръка 8

Популяризиране и насърчаване на програми за езиково обучение

Европейската комисия следва по-активно да популяризира своите програми за езиково обучение и да насърчава съществуващите програми на национално и регионално равнище.

Целевата група включва всички хора, които желаят да участват в програми за мобилност с учебна цел и да се възползват от съществуващите национални и регионални програми за езиково обучение в държавата по произход и приемащата държава.

I. Преди пребиваването:

ЕС следва да популяризира своите програми за езиково обучение чрез предложения по електронна поща, целенасочен маркетинг в социалните медии и връзки с обществеността.

Следва да се разработи програма за наставничество. Определеният наставник следва да предоставя подкрепа за това как да се подобрят езиковите умения преди пребиваването за мобилност с учебна цел.

Следва да се разработи и програма за посланици — хора, които вече са участвали в мобилност с учебна цел. Посланиците ще предоставят информация и ще популяризират мобилността с учебна цел в училищата, университетите и предприятията, и ще споделят своя опит в изучаването на чужди езици.

II. По време на пребиваването:

Наставникът ще оказва подкрепа на място при пристигане в местоназначението. Програмата за наставничество ще включва културни и езикови компоненти в помощ на човека, осъществяващ в мобилност с учебна цел.

Обосновка

Според статистически данни (Flashbarometer, 2020 г.) изучаването на чужди езици е една от основните пречки, които възпрепятстват хората да участват в схеми за мобилност с учебна цел.

Препоръка 9**Създаване и адаптиране на информационни центрове и услуги по линия на „Еразъм+“**

Считаме, че достъпността и хармонизирането на информацията за „Еразъм+“ са от елементи първостепенно значение. Предлагаме да се използват съществуващите инфраструктури, специфични за държавите членки, за да се създадат бюра на „Еразъм+“, което да се извърши чрез пропорционално увеличаване и пренасочване на бюджетни средства от „Еразъм+“ и „Еразъм“ към мобилност на възрастни. Имаме предвид национални и местни инфраструктури, специфични за отделните целеви групи — неработещи, работещи и младежи. Специално внимание отделяме на възрастните там, където те участват в програми за заетост, пощи, спортни клубове, социални програми, местни сдружения, центрове за хора с намалена подвижност за възрастни и т.н.). Тези бюра ще се координират от една национална референтна структура, която ще е под шапката на европейския орган и ще бъде отправна точка за разпространение на информацията относно предлаганите услуги до местните бюра. За да се популяризират местните бюра, препоръчваме да се въведе структурирана европейска комуникация на равнище местни бюра, чрез която да се посочва съществуването на тези бюра и предоставяните услуги, като се вземат предвид всички комуникационни канали.

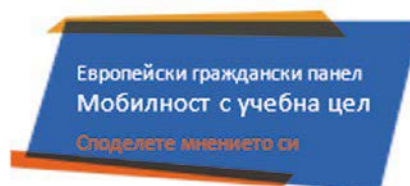
Обосновка**Обосновка**

Като се има предвид разнообразието от европейски програми (Eurodesk, Europe Direct и т.н.), достъпността и хармонизирането на информацията за „Еразъм+“ ни изглежда първостепенно важен въпрос. Тези местни бюра могат да предлагат широк спектър от услуги (в координация с националната рамка):

- свързване с мрежа от хора в приемащата страна, които да осигуряват връзка от момента на пристигане (езикова подкрепа, административна информация, съвети за транспорт, настаняване, здравеопазване, психологическа подкрепа и т.н.) и по време на цялото пребиваване, в зависимост от конкретните им потребности;
- специално внимание по въпроса за настаняването — споделена местна база данни с информация за налични, финансово достъпни и препоръчани жилища, като важен акцент следва да е достъпността на тези възможности за настаняване за всички, включително за хората с увреждания;
- специална финансова подкрепа, свързана с конкретните нужди на пътуващото лице — здравни грижи (психологическа и физическа помощ), помощ за гледане на деца и транспорт;
- система за езикова подкрепа преди и по време на обмена;
- създаване на платформа за подкрепа и информацията относно жилищното настаняване и транспортната достъпност за хора със специални потребности, от която тези хора да получават напътствия и съвети по време на пребиваването им.

Препоръка 9

**СЪЗДАВАНЕ И АДАПТИРАНЕ НА
ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ И
УСЛУГИ ПО ЛИНИЯ НА „ЕРАЗЪМ+“**

Препоръка 10

Осигуряване на индивидуална финансова подкрепа за всички хора, които предвиждат да участват в мобилност с учебна цел

Препоръчваме увеличаване на общия бюджет, за да се даде възможност за по-приобщаващо и увеличено разпределение на ресурси за участниците в мобилността с учебна цел (включително студенти, стажанти, наети лица и работници, но също така дружества и по-малки предприятия). На всички следва да се предложи възможност да получат финансова подкрепа, като размерът на тази подкрепа следва да зависи от социално-икономически фактори — издръжка на живота в приемащите държави, финансови възможности на участниците и специални потребности, свързани с физически увреждания и заболявания. Това следва да се осъществи чрез разработване на общи европейски критерии за предоставяне на подкрепа, които ще са насочени към индивидуалния статус и социално-икономическите потребности на лицата, кандидатстващи за мобилност с учебна цел (без да се вземат предвид скали за оценка). Освен това финансова подкрепа ще бъде предоставяна на отделните участници през целия процес. С увеличаване на бюджета искаме също така да насърчим обмена на наети лица между дружества въз основа на финансовите нужди на наетите лица и в зависимост от големината на дружествата. Служителите, които оценяват хората, предвиждащи да участват в мобилност с учебна цел, следва да получават финансово възнаграждение за своята работа.

Обосновка

По този начин системата за образователна мобилност ще стане по-равнопоставена, приобщаваща и достъпна за всички жители на Европейския съюз и от всички слоеве на обществото, които желаят да участват в мобилността с учебна цел, и ще се премахнат основните финансови пречки пред участието.

Препоръка 11**Посланици за по-мобилна Европа**

Препоръчваме създаването на програма за посланици във всяка държава от ЕС. Посланиците ще отговарят за публикуването и популяризирането на съществуващите програми за мобилност с учебна цел. Посланиците ще популяризират мобилността в чужбина сред всички видове целеви групи (деца, студенти, учащи, работници, възрастни хора) и във всички видове организации (училища, университети, дружества, асоциации и др.). Това ще бъде работа на пълен работен ден и ще се заплаща от националните агенции по програма „Еразъм“. Бюджетът на тези агенции ще бъде преразпределен, за да се даде приоритет на работата на посланиците. Този бюджет ще бъде адаптиран към нуждите на държавата (брой жители, брой хора, които вече са бенефициери по програми за мобилност и т.н.).

Посланикът вече ще има опит в мобилността, който да сподели. Той следва да е човек с широки възгледи и да притежава добри комуникационни умения. Посланиците следва да отразяват разнообразието от профили на хората, които могат да заминат в чужбина, така че всяка група да може да се идентифицира с тях.

Възможно е посланикът да остане такъв за дълго време. Насърчава се обаче редовното привличане на нови хора със скорошен опит в мобилността с учебна цел. Ще бъде въведена добра система за оповестяване на програмата за посланици (чрез социални мрежи, рекламни кампании и т.н.).

Обосновка

В много европейски държави хората дори не знаят за съществуващите възможности за мобилност с учебна цел. Хората често са неуверени. Те се страхуват от преживявания в чужбина. Важно е да се предизвика любопитство и да се премахне страхът от пътуване в чужбина. Програма „Еразъм+“ е тясно насочена към конкретни групи, например студенти. Студентите добре разбират как функционира „Еразъм+“, но други групи (ученици) са донякъде изключени от възможностите за мобилност с учебна цел. Има много информация, но тя не достига до хората. Посланиците биха могли да помогнат за свързването на хората с това, което вече съществува. Директният разговор с човек, който да ви успокои и отговори на въпросите ви, е по-ефективен от четенето на документ.

Препоръка 11**ПОСЛАНИЦИ ЗА ПО-МОБИЛНА ЕВРОПА**Европейски граждански панел
Мобилност с учебна цел

Споделете мнението си

Препоръка 12

Ментори за по-приветливо посрещане в държавата по местоназначение

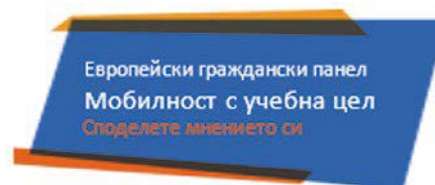
Препоръчваме хората — участници в схеми за мобилност, да бъдат посрещани приветливо в държавата по местоназначение, като интеграцията им се улеснява от мрежа от наставници. Наставникът е човек от държавата по местоназначение, който има познания за националната култура и желае да помага на новодошлия по време на пребиваването му. Наставникът ще отговаря за подкрепата на пристигания преди пътуването (информация за настаняване, транспорт, административни процедури и т.н.). Наставникът ще помага на новодошлия по време на пребиваването особено по отношение на местните процедури. Наставникът също така ще помага на пребиваващия да развива социалния си живот в държавата. Тези наставници ще работят на доброволна основа, но част от разходите им ще бъдат възстановявани. Вече съществуват мрежи в подкрепа на интеграцията (ESN, Erasmus Mundus, Europeers и т.н.), но само за студенти. Предлагаме тези мрежи да бъдат укрепени, обединени и разширени, за да включват други групи (деца, работещи, възрастни хора, учащи и т.н.). Със създаването на платформа може да се улеснят контактите между наставници и новодошли.

Обосновка

Хората могат да се почувстват изолирани по време на мобилността за обмен. Благодарение на наставниците те могат да се почувстват по-спокойни и уверени. Наличието на информация преди заминаването в чужбина може да е много полезно и да намали страха от пътуването в чужбина. Хората ще разполагат с цялата информация за държавата по местоназначение и ще знаят, че когато пристигнат, някой ще ги очаква. Това може да успокои както пътуващите в чужбина, така и техните роднини, особено родителите им. Наставниците могат да са особено важни за хората, които пребивават за мобилност с учебна цел в неучебни институции или в селски райони.

Препоръка 12

МЕНТОРИ ЗА ПО-ПРИВЕТЛИВО ПОСРЕЩАНЕ В ДЪРЖАВАТА ПО МЕСТОНАЗНАЧЕНИЕ

Препоръка 13**За по-екологосъобразна мобилност с учебна цел!**

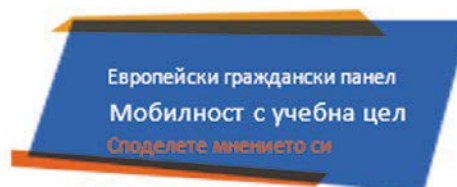
Препоръчваме на всички участници в мобилността с учебна цел да се предлагат стимули за по-евтин достъп до екологосъобразен транспорт (когато пътуват до приемащата страна и пребивават в нея). Тези варианти също така ще дадат на участниците възможност да водят по-евтин екологосъобразен начин на живот в държавите по местоназначение, като използват екологосъобразни начини за пътуване до мястото на работа, отсядат в екологосъобразни хотели и т.н. Европейската комисия следва добре да оповестява тези екологосъобразни варианти, преди участниците да заминат за държавата по местоназначение.

Обосновка

Тъй като е необходимо участниците в мобилността с учебна цел да бъдат насърчавани с икономически стимули да използват екологосъобразни начини на транспорт при пътуването в друга държава, но и след като вече се намират в тази нова държава.

Препоръка 13

**ЗА ПО-ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНА МОБИЛНОСТ
С УЧЕБНА ЦЕЛ!**

Препоръка 14

Да се признае ролята на преподавателите в мобилността с учебна цел!

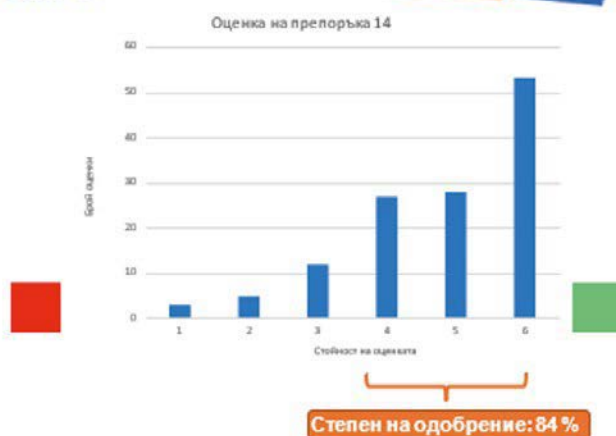
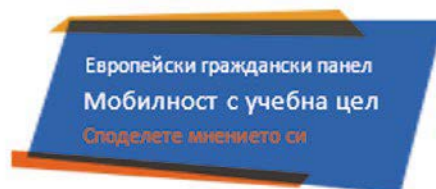
Препоръчваме преподавателите, които подпомагат студентите по време на програмите за мобилност с учебна цел, да бъдат официално признати за „международни координатори“. Те следва да получават възнаграждение за допълнителната работа и отделеното време. Те следва да бъдат лесно разпознаваеми в своята образователна институция, да преминат обучение и да получат сертификат. С това те следва да бъдат насърчени да съветват и помагат на студентите — участници в програми за мобилност с учебна цел, също и във връзка с административните процедури, като същевременно предават европейските ценности и европейската визия. Тези „международни координатори“ следва да се ползват с доверие. Те следва да организират дейности за популяризиране на мобилността с учебна цел през цялата година.

Обосновка

Преподавателите следва да получават висока оценка и признание за допълнителната им работа и за предоставянето на по-добра и по-достъпна информация и напътствия за наличните възможности.

Препоръка 14

ДА СЕ ПРИЗНАЕ РОЛЯТА НА
ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ В МОБИЛНОСТТА С
УЧЕБНА ЦЕЛ!

Препоръка 15

Финансова подкрепа за професионалното развитие на наетите лица

Препоръчваме ЕС да предоставя финансови стимули за:

- Малките и средните предприятия, които желаят да изпращат свои работници и служители в чужбина, за да участват в курсове за обучение и предадат придобитите знания на своите колеги и партньори.
- Работниците (включително безработни или хора с несигурна заетост), които осъществяват мобилност с цел обучение в приемащо дружество, за да осъвременят уменията си и напреднат в кариерата. Приемашото дружество получава и официално европейско лого за своя уебсайт.

С финансовата подкрепа ще се покриват постоянните разходи на работниците (например настаняване, транспорт и т.н.). Европейският съюз, дружествата, работникът или центърът по труда могат да съфинансират учебния обмен, така че работникът или дружеството да се отнасят сериозно към него. Размерът на съфинансирането зависи от вида на мобилността с учебна цел и бенефициерите. Такъв учебен обмен може да се осъществява също между частния сектор (например НПО, дружества, организации) и публичния сектор (например институции, ЕС и т.н.), както и между други работни области. Подкрепа за разработването на тези програми могат да оказват синдикални организации и сдружения на работниците.

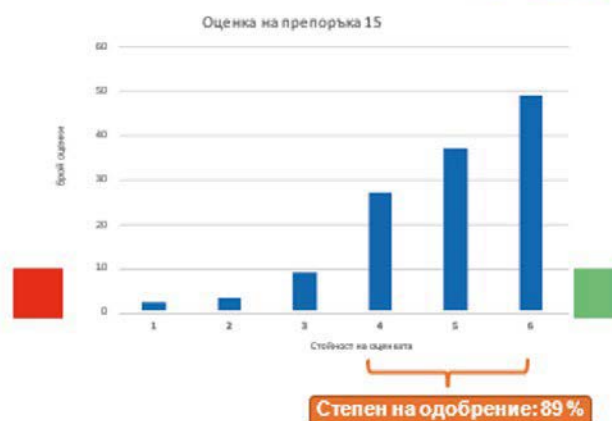
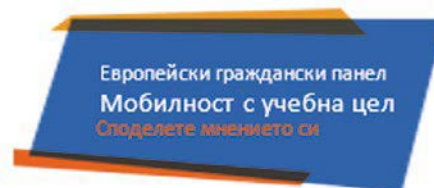
Обосновка

Това ще даде възможност на всяко дружество, независимо от неговите икономически възможности, да включва свои работници в програми за обмен, за да усъвършенстват уменията си. Освен това всяко дружество, което желае да приеме работник, може да го направи, без да плаща за пребиваването или заплатата на работника.

Препоръка 15

ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА
НАЕТИТЕ ЛИЦА

Степен на
подкрепата
4,9

Препоръка 16

Информация относно мобилността на работниците в Европа

Препоръчваме ЕС да създаде и управлява информационна платформа, посветена на възможностите за мобилност с учебна цел за работници от всички видове сектори (частен, публичен и т.н.). Предназначението на платформата, която следва да бъде общодостъпна, е да свързва дружествата и работниците. Всеки участник регистрира свой портфейл — дружествата, които желаят да бъдат домакини, предоставят информация за предлаганото от тях, а работниците представят как могат да допринесат за обучението и какво целят с него. Платформата ще включва също информация за различните видове налично финансиране и линкове към други съответни сайтове. Работниците, които са участвали в програмата за мобилност с учебна цел, следва да представят доклад, с който да споделят своя опит. Тази платформа ще способства за по-доброто координиране на обмена на работници и за по-рационалното и хармонизирано управление на административните процедури.

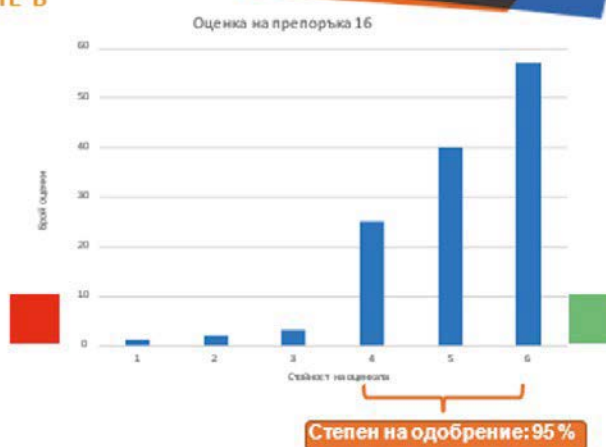
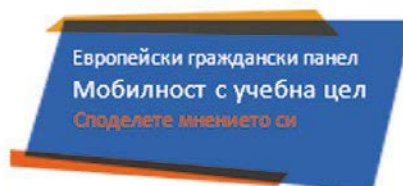
Обосновка

Посочената платформа ще позволи на работодателите да обменят информация за възможностите и начините за осъществяване на тези видове обмен. Освен това тя ще бъде общодостъпно място, където наетите лица ще могат да се запознават с наличните на пазара възможности за мобилност с учебна цел.

Препоръка 16

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО
МОБИЛНОСТТА НА РАБОТНИЦИТЕ В
ЕВРОПА

Степен на
подкрепата
5,1

Препоръка 17**Целенасочени информационни кампании за мобилността с учебна цел**

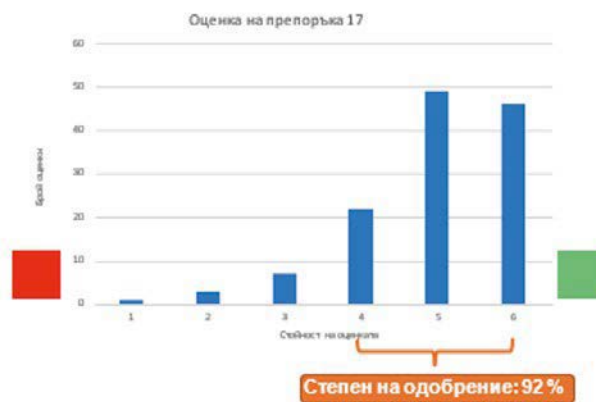
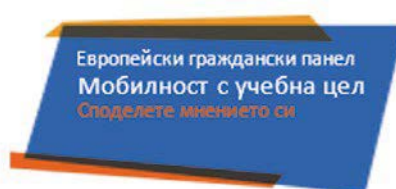
Препоръчваме провеждането на по-малки целенасочени информационни кампании за две различни целеви групи: а) подрастващи/студенти и б) възрастни (специалисти, работници и др.). Необходим е отделен подход за всяка група. Първият инструмент, който бихме могли да използваме, са посланици с предишен опит в мобилността с учебна цел, които да я популяризират както сред подрастващите, така и сред възрастните/специалистите, като споделят свои „истории на успеха“. Тази мярка може да е ефективна и за други групи като възрастни хора и т.н. Посланиците могат да са базирани в бюра по кметствата и да посещават училища и други места. Необходимо е да се включи лице, специализирано в техническите и практическите въпроси на мобилността с учебна цел. Вторият инструмент, насочен към студентите и младежите, може да включва хибридни и творчески начини за достигане до тях, например чрез социални медии (хаштагове, онлайн информация и др.) и информационни комплекти на хартиен носител за мобилността с учебна цел. Този вид кампании може да доведе до по-широко разпространение на информацията и до лавинообразен ефект.

Обосновка

Липсата на знания за мобилността с учебна цел прави невъзможно включването на хората в нея. Достъпът до информация ще доведе до разширяване на участието.

Препоръка 17

ЦЕЛЕНАСОЧЕНИ ИНФОРМАЦИОННИ
КАМПАНИИ ЗА МОБИЛНОСТТА С УЧЕБНА
ЦЕЛ

Препоръка 18

Мерки и дейности за насърчаване на недискриминацията в областта на мобилността с учебна цел

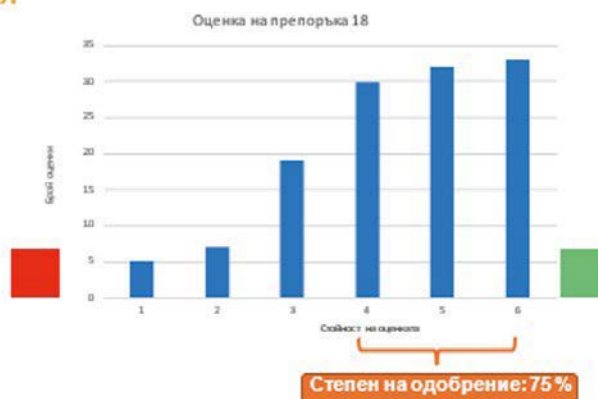
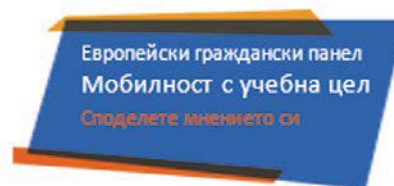
Като правим разлика между младежите в училищата и възрастните на работното място, съсредоточаваме усилията си върху решаването на проблемите във всяка една от среди. Стремим се към това училищата и работните места да са пространства за подрастващи и специалисти, в който няма дискриминация по отношение на различни фактори като възраст, пол, здраве, сексуална ориентация, вероизповедание и др. За да постигне тази цел, Европейската комисия следва да предостави средства и ресурси на различните участващи страни — приемащите семейства за подрастващите и дружествата и неправителствените организации за възрастните. Необходимо са следните дейности: приемащите семейства и дружествата следва да бъдат подготвени за отговорностите си като домакини и да бъдат обучени от хора, специализирани в межкултурните въпроси (омбудсмани). Това е особено важно за по-уязвимите групи. Тези дейности могат да спомогнат за подобряване на опита от мобилността и за максимално ограничаване на дискриминацията. Освен това на семействата и дружествата следва да се предоставят стимули като форма на допълнителна подкрепа.

Обосновка

Важно е да се осигури безопасност и „единство в многообразието“ за участващите в мобилността — учаци и възрастни.

Препоръка 18

МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ
НА НЕДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА
НА МОБИЛНОСТТА С УЧЕБНА ЦЕЛ

Препоръка 19**Преодоляване на предразсъдъците чрез насърчаване на по-балансирано разпределение на стажовете по програма „Еразъм+“**

За да се насърчат гражданите да кандидатстват за по-разнообразни местоназначения по програма „Еразъм+“, препоръчваме действия на две равнища:

1. На институционално равнище на ЕС: препоръчваме Комисията да определи принципи, които институциите — участници в „Еразъм+“, да вземат предвид при вземането на решения и подновяването на споразумения за партньорство с други образователни институции.

В допълнение към това Комисията би могла да разработи и онлайн платформа, в която кандидатите да въвеждат своите интереси, езици, предпочитания и т.н., след което да получават предложения за местоназначения, които биха били подходящи за тях. Чрез тази препоръчваща система може да се увеличи разнообразието от локации, като хората бъдат насърчавани да се отправят към места, които иначе не биха взели предвид.

2. На равнище държави членки: препоръчваме държавите членки да предприемат действия за увеличаване на броя приемани от тях участници в „Еразъм+“. Държавите членки биха могли да насърчават своите национални образователни институции да предлагат повече курсове на английски език.

Обосновка

Тази препоръка е важна по две основни причини:

Ако някои държави членки или местоназначения се считат за по-малко желани, наличните места в „Еразъм+“ могат да останат неизползвани. За някои страни като Испания желаещите са повече от местата, но ако хората бъдат насърчавани да се отправят към по-разнообразни местоназначения, ще има повече места за участието им в „Еразъм“.

На второ място, когато хората посещават нови места, за които не са имали много информация, или откриват нови култури, това също повишава разбирането им за други култури, помага да се преодолеят предразсъдъците и т.н.

Препоръка 19

**ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА ПРЕДРАЗСЪДЪЦИТЕ
ЧРЕЗ НАСЪРЧАВАНЕ НА ПО-
БАЛАНСИРАНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА
СТАЖОВЕТЕ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ+“**

Степен на
подкрепата
4,6

Препоръка 20

Оценка на административните пречки пред наетите лица и работодателите, и на начините за тяхното преодоляване

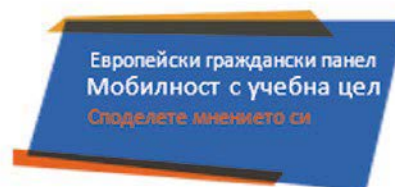
Препоръчваме Европейската комисия да извърши оценка на пречките, които срещат наетите лица при участие си в програми за мобилност с учебна цел (като социалноосигурителни вноски, пенсии и т.н.). В своята оценка Комисията следва да вземе предвид също потребностите и мотивите на работодателите за това да изпращат свои служители и работници в чужбина. Въз основа на извършената оценка Комисията може да предложи допълнителни мерки за преодоляване на тези пречки.

Обосновка

Съществува риск, особено за работниците, да не могат да заминат в чужбина поради наличието твърде много административни пречки, например свързани със социалното осигуряване или тяхната пенсия. Могат ли те лесно да прехвърлят тези осигурителни плащания между държавите членки? Гражданите следва да бъдат подкрепяни, за да се справят с тези административни трудности. Ето защо препоръчваме Европейската комисия да извърши проучване на тези трудности, за да може те да бъдат преодоляни ефективно.

Препоръка 20

ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ПРЕЧКИ ПРЕД НАЕТИТЕ ЛИЦА И РАБОТОДАТЕЛИТЕ, И НА НАЧИНИТЕ ЗА ТЯХНОТО ПРЕОДОЛЯВАНЕ

Препоръка 21

Насърчаване на целенасочена комуникационна стратегия за „Еразъм+“

Препоръчваме след най-много три години всички граждани на ЕС да са запознати с „Еразъм+“. Това следва да се постигне чрез създаването на ефективна комуникационна стратегия, насочена към конкретни групи, които не са запознати и информирани за „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност. Примери за такива групи са хората с увреждания, работниците, безработните, хората в неравностойно финансово положение, живеещите в селски райони, хората без висше образование, хората в риск от социално изключване и т.н.

Обосновка

Много са съществуващи възможности и програми за мобилност с учебна цел, като например „Еразъм+“ и Европейския корпус за солидарност. Освен това вече са разработени информационни центрове като платформата „Еразъм+“ и приложението „Еразъм+“. Тази информация обаче не е лесно достъпна и не достига до всички съответни групи. Ето защо препоръчваме да се постави цел в рамките на три години всички граждани на ЕС да бъдат обхванати чрез кампании, специално разработени за достигане до конкретни целеви групи, които невинаги имат достъп до наличната в момента информация или не могат да се възползват от нея.

ЗА КОНТАКТ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици центрове Europe Direct. Адреса на най-близкия до Вас център ще намерите онлайн (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_bg).

По телефона или като ни пишете

Europe Direct е служба, която отговаря на въпросите Ви за Европейския съюз. Можете да се свържете с нея:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори могат да таксуват обаждането),
- на стационарен телефонен номер +32 22999696,
- чрез следния формуляр european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_bg.

ЗА ДА НАМЕРИТЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на сайта Europa (european-union.europa.eu).

Публикации на ЕС

Можете да разгледате или да поръчате публикации на op.europa.eu/bg/publications. Редица безплатни публикации могат да бъдат получени от Europe Direct или от местния център за документация (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1951 г. насам на всички официални езици, посетете EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

Отворени данни на ЕС

Порталът data.europa.eu предоставя достъп до отворени набори от данни от институциите, органите и агенциите на ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели. Порталът предоставя достъп и до множество набори от данни от европейските държави.

Служба за публикации
на Европейския съюз

Print
PDF

ISBN 978-92-68-09220-0
ISBN 978-92-68-09199-9

doi:10.2775/557619
doi:10.2775/263883

NA-09-23-534-BG-C
NA-09-23-534-BG-N